

1. Aşağıdaki durumlardan hangisi Türkiye'nin 36° - 42° Kuzey enlemleri arasında yer almasının dolaylı bir sonucudur ve doğrudan enlem etkisiyle açıklanamaz?

- A) Yazın kuzey illerinde günlerin güney illerine göre daha uzun olması
- B) Akdeniz Bölgesi'nde buharlaşma miktarının Karadeniz Bölgesi'ne göre daha fazla olması
- C) İç Anadolu'da kışın gece sıcaklıklarının kıyı illerine göre daha düşük olması
- D) Sinop'ta alacakaranlık süresinin Hatay'a göre daha uzun olması
- E) Mersin'den Trabzon'a gidildikçe yıllık sıcaklık ortalamasının azalması

2. 21 Haziran tarihinde aynı boylam üzerinde yer alan Sinop (42° K) ile Hatay (36° K) karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Sinop'ta güneşin doğuşu Hatay'dan daha erkendir
- B) Sinop'ta gün süresi Hatay'dan yaklaşık 30-40 dakika daha uzundur
- C) Hatay'da alacakaranlık süresi Sinop'tan daha kısadır
- D) Sinop'ta güneş ışınlarının geliş açısı Hatay'dan daha küçüktür
- E) Her iki yerde de güneş en yüksek konumuna öğle saatlerinde ulaşır

3. Ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe çizgisel hız azalırken, aynı zamanda aşağıdakilerden hangisi artar?

- A) Güneş ışınlarının geliş açısı
- B) Yerin dönme hızının açısal bileşeni
- C) Günlük sıcaklık farkı (genel eğilim)
- D) Yerçekimi ivmesi
- E) Günlük maksimum güneş yüksekliği

4. Türkiye'nin enlem bandı içinde yer alan bir bölgede, aynı boylam ve aynı yükseltiye sahip iki nokta arasında güneydeki noktanın yıllık sıcaklık ortalaması daha yüksek olmasının en temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha fazla nemli hava kütlesinin etkisi
- B) Güneş ışınlarının yıl boyunca daha dik gelmesi
- C) Denizellik etkisinin güneyde daha belirgin olması
- D) Yükselti farkının güneyde daha az olması
- E) Daha kısa kış mevsimi yaşanması

5. 21 Aralık tarihinde Türkiye'de kuzeyden güneye doğru gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde en az değişiklik gözlenir?

- A) Gece süresi
- B) Gün süresi
- C) Güneşin en yüksek konumuna ulaşma saati
- D) Alacakaranlık süresi
- E) Günlük sıcaklık ortalaması

6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi Türkiye'nin matematik konumu (özellikle enlem) açısından yanlıştır?

- A) Enlem farkı nedeniyle kuzey-güney yönünde yaklaşık 666 km'lik bir kuş uçuşu mesafesi vardır
- B) 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde ülke genelinde gün-gece süreleri eşitlenir
- C) Kuzey enlemlerde (Sinop civarı) yaz gündönümünde güneş gece yarısı bile batmaz
- D) Güneyden kuzeye gidildikçe ekvatoradan uzaklaşıldığı için yerçekimi kuvveti hafifçe artar
- E) Enlem etkisiyle Akdeniz'in tuzluluk oranı Karadeniz'e göre daha yüksektir

7. Aynı boylamda yer alan iki şehirden kuzeydekinde (yüksek enlem) yıl içinde aşağıdakilerden hangisinin ortalama değeri güneydekine göre daha düşüktür?

- A) Günlük maksimum sıcaklık
- B) Yıllık buharlaşma miktarı
- C) Günlük güneşlenme süresi ortalaması
- D) Alacakaranlık süresi
- E) Çizgisel dönme hızı

8. Türkiye'nin enlem aralığının yaklaşık 6° olması, ülke genelinde aşağıdakilerden hangisinin oluşmasını en çok engeller?

- A) Dört mevsimin belirgin şekilde yaşanması
- B) Kutup gecesi ve kutup gündüzünün görülmesi
- C) Yaz ve kış mevsimlerinde sıcaklık farklarının oluşması
- D) Güney ve kuzey arasında iklim tiplerinin çeşitlenmesi
- E) Denizellik etkisinin kuzeyde daha az hissedilmesi

9. Aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi Türkiye'nin enlem etkisiyle doğrudan açıklanabilir ve yanlış değildir?

- A) Çanakkale ile Erzurum arasında kışın gece sıcaklık farkı tamamen enlemden kaynaklanır
- B) Antalya ile Rize arasında yazın gündüz sıcaklık farkı büyük oranda enlemden kaynaklanır
- C) Mersin ile Sinop arasında 21 Haziran'da gün süresi farkı yaklaşık 1 saate yakındır
- D) Hatay ile Artvin arasında yıllık sıcaklık ortalaması farkı 10-12 °C civarındadır ve tamamen enlemdir
- E) Kıyı ile iç kesimler arasındaki sıcaklık farkı enlem etkisiyle açıklanamaz

10. "Türkiye'de aynı boylam üzerindeki illerde güneydekilerin yazın gündüz sıcaklıkları daha yüksek, kışın ise gece sıcaklıkları daha yüksektir." Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enlem farkı nedeniyle güneş ışınlarının geliş açısındaki yıl boyu ortalama fark
- B) Denizellik etkisinin güneyde daha fazla olması
- C) Yükselti farkının güneyde daha düşük olması
- D) Karasallık etkisinin kuzeyde daha belirgin olması
- E) Nemli hava kütlelerinin güneyde daha yoğun olması

<https://muratvuranlar.com/>

Soru No	A	B	C	D	E
1 ()	()	()	()	()	()
2 ()	()	()	()	()	()
3 ()	()	()	()	()	()
4 ()	()	()	()	()	()
5 ()	()	()	()	()	()
6 ()	()	()	()	()	()
7 ()	()	()	()	()	()
8 ()	()	()	()	()	()
9 ()	()	()	()	()	()
10 ()	()	()	()	()	()

KPSS / AGS COĞRAFYA: MUTLAK KONUM (ENLEMLER) AÇIKLAMALI
CEVAPLAR TEST/3

1. Doğru Cevap: C

Açıklama: Soru dolaylı sonucu soruyor. C şıkkı (İç Anadolu'da kışın gece sıcaklıklarının kıyı illerine göre daha düşük olması) doğrudan enlemle değil, karasallık etkisiyle (iç kesimlerde yükselti ve karasal iklim) açıklanır. Diğer şıklar doğrudan enlem etkisiyle (geliş açısı, buharlaşma, alacakaranlık, sıcaklık azalması) ilişkilidir.

2. Doğru Cevap: A

Açıklama: 21 Haziran'da aynı boylamda yer alan şehirlerde güneş doğuş ve batış saati aynıdır (yerel saat farkı boylamdan kaynaklanır, enlemden değil). Dolayısıyla Sinop'ta güneşin doğuşu Hatay'dan daha erken olmaz; saat aynıdır. Diğer şıklar yaz gündönümünde kuzeyde günün daha uzun olması, geliş açısının daha küçük olması gibi doğru özelliklerdir.

3. Doğru Cevap: D

Açıklama: Ekvatordan kutuplara gidildikçe çizgisel hız azalır (ekvatorda en yüksek). Aynı zamanda yerçekimi ivmesi artar çünkü ekvatorda santrifüj kuvveti nedeniyle yerçekimi en düşük, kutuplarda en yüksektir. Diğer şıklar azalır veya değişmez.

4. Doğru Cevap: B

Açıklama: Aynı boylam ve aynı yükselti varsayımı altında güneydeki noktanın yıllık sıcaklık ortalamasının daha yüksek olmasının tek nedeni, güneş ışınlarının yıl boyunca (özellikle ortalama olarak) daha dik gelmesidir. Diğer faktörler (nem, denizellik, yükselti) aynı kabul edildiği için geçersizdir.

5. Doğru Cevap: C

Açıklama: 21 Aralık'ta (kış gündönümü) kuzeyden güneye gidildikçe gece süresi azalır, gün süresi artar, alacakaranlık süresi azalır, günlük sıcaklık ortalaması artar. Ancak güneşin en yüksek konumuna ulaşma saati (öğle vakti) aynı boylamda aynıdır; enlem bu saati değiştirmez. Dolayısıyla en az değişiklik burada olur.

6. Doğru Cevap: C

Açıklama: 21 Mart ve 23 Eylül equinox tarihleridir, her yerde gün-gece eşitlenir. Ancak C şıkkı yanlıştır çünkü Türkiye'de (36° - 42° enlem) kutup gecesi/gündüzü görülmez; bu ancak kutup dairelerinin ötesinde ($66,5^{\circ}$ ve üzeri) olur. Diğer şıklar doğrudur.

7. Doğru Cevap: A

Açıklama: Kuzeydeki (yüksek enlem) şehirde yıllık sıcaklık ortalaması daha düşüktür (güneş ışınları daha eğik gelir). Günlük maksimum sıcaklık da genellikle daha düşüktür. Diğer şıklar kuzeyde daha fazladır (alacakaranlık, çizgisel hız azalır ama soru ortalama değer düşüktür diye soruyor).

8. Doğru Cevap: B

Açıklama: 6° 'lik dar enlem bandı (36° - 42°) kutup gecesi ve kutup gündüzünün (6 ay gün/6 ay gece) görülmesini tamamen engeller. Bu olay ancak $66,5^{\circ}$ enlem ve ötesinde gerçekleşir. Diğer özellikler (dört mevsim, sıcaklık farkı, iklim çeşitliliği) tam tersine bu aralıkta oluşur.

9. Doğru Cevap: E

Açıklama: Kıyı ile iç kesimler arasındaki sıcaklık farkı (kışın iç kesimlerde daha soğuk) enlem etkisiyle açıklanamaz; bu karasallık ve yükselti etkisidir. Diğer şıkların çoğu kısmen yanlıştır veya abartılıdır (örneğin gün süresi farkı 1 saate yakın değildir, yaklaşık 30-40 dakikadır; yıllık fark tamamen enlemden değildir). E şıkkı doğrudan doğru ve enlem dışıdır.

10. Doğru Cevap: A

Açıklama: Yazın gündüz sıcaklıklarının güneyde daha yüksek, kışın gece sıcaklıklarının daha yüksek olmasının temel nedeni enlem farkıdır. Çünkü güneş ışınlarının geliş açısı güneyde yıl boyunca daha dik (ortalama olarak) gelir; bu hem maksimum sıcaklıkları artırır hem de kışın minimum sıcaklıkların daha az düşmesini sağlar. Diğer faktörler ikincildir.

Hayatta En Büyük Şans Küçükken İyi Bir Öğretmene Rastlamaktır.

